

מרכז המידע למודיעין ולטרור
על שם אלוף מאיר עמית
המרכז למורשת המודיעין (מל"מ)

זרקור לאיראן

אוקטובר 2011 – מהר 1390
לשבוע שבין 11/10/11 – 18/10/11
עורך: רז צימט

במוקד אירועי השבוע:

- ✓ המג'לס נגד הממשלה: התחדשה היוזמה לזמן את הנשיא לשימוע; נדחתה ההצעה להדיח את שר הכלכלה
- ✓ ועדת המג'לס מאשימה בכירים במשרד הכלכלה ובבנק המרכזי באחריות לפרשת מעילת הענק
- ✓ איראן מגיבה בחריפות לראיונות קלינטון ל-BBC ול"קול אמריקה"
- ✓ החלה הקרנתו המסחרית של הסרט האנטישמי "צייד יום השבת"
- ✓ לא רק אתרי אינטרנט: האם שלטונות איראן החלו לסנן גם תוכן מסרונים בטלפונים סלולאריים?

עיקרי דברים:

המג'לס נגד הממשלה: התחדשה היוזמה לזמן את הנשיא לשימוע; נדחתה ההצעה להדיח את שר הכלכלה

השבוע התחדשה היוזמה לזמן בצעד חריג ביותר את הנשיא אחמדינז'אד לשימוע בפני חברי המג'לס, יוזמה שעשויה אף להסתיים בהדחת הנשיא מתפקידו. יוזמה זו הועלתה לפני מספר חודשים אך הוסרה מסדר יומו של המג'לס לאחר שכמה חברי מג'לס, שחתמו על ההצעה לזמן את הנשיא לשימוע, הסירו את חתימתם.

בראשית השבוע הוגשה ההצעה מחדש לסגן יו"ר המג'לס כשהיא חתומה על-ידי 74 חברי מג'לס. כעת היא צפויה לעבור לדיון באחת מועדות המג'לס בהשתתפות נציג הנשיא, שידרש לספק הסברים לחברי המג'לס. במקרה שחברי המג'לס לא ישתכנעו מהסבריו, יהיה הנשיא חייב להתייצב לשימוע בתוך חודש ימים.

בתוך כך דחה השבוע המג'לס את ההצעה להדיח את שר הכלכלה, שמס אל-דין חסיני, מתפקידו בגין מעורבותו בפרשת המעילה הגדולה, שנחשפה לפני כחודשיים במערכת הבנקאית האיראנית. בתום דיון בהשתתפות הנשיא הצביעו 141 חברי מג'לס, ובהם גם יו"ר המג'לס, עלי לאריג'אני, נגד ההצעה; 93 חברי מג'לס הצביעו בעדה ו-10 חברי מג'לס נמנעו.

ועדת המג'לס מאשימה בכירים במשרד הכלכלה ובבנק המרכזי באחריות לפרשת מעילת הענק

ועדת סעיף 90 במג'לס, האחראית לביקורת רשויות המדינה השונות, הגישה השבוע למליאת המג'לס דוח המפרט את ממצאיה בנוגע לפרשת המעילה הגדולה, שנחשפה לפני כחודשיים במערכת הבנקאית. במסגרת מעילה זו הנחשבת לגדולה ביותר בתולדות הבנקאות האיראנית נגנבו קרוב ל-3 מיליארד דולרים בהם נעשה שימוש לרכישת נכסים ממשלתיים.

דוח ועדת המג'לס מפרט כשלים חמורים בהתנהלות משרד הכלכלה והבנק המרכזי בפרשת המעילה. בין היתר נטען בדוח, כי הבנק המרכזי ומשרד הכלכלה לא נקטו בצעדים הדרושים על מנת לפקח על הבנקים, שהיו קשורים לקבוצת "אריא", המעורבת המרכזית במעילה. הועדה המליצה לנקוט בצעדים משמעותיים נגד שר הכלכלה וסגן נגיד הבנק המרכזי.

בעקבות פרסום הדוח שבו מבקרי הממשלה ודרשו לנקוט בצעדים חריפים נגד פקידי ממשלה בכירים שהיו מעורבים במעילה. היומון ג'מהורי-י אסלאמי טען במאמר מערכת שפרסם, כי אין די בפרסום דוח הועדה וקרא לחשוף את שמות הבכירים המעורבים בפרשה ולנקוט נגדם בצעדים משפטיים על מנת לחזק את אמון הציבור במערכת השלטונית.

במקביל נעצר השבוע יו"ר ועדת המג'לס לביטחון לאומי ולמדיניות חוץ, עלאא' אל-דין ברוג'רדי, למשך 24 שעות בחשד למעורבות בפרשה. ברוג'רדי הכחיש כל קשר לפרשה וטען, כי קשריו עם קבוצת אריא התקיימו במסגרת החוק ונועדו לקדם פרויקטים כלכליים במחוז הבחירה שלו.

איראן מגיבה בחריפות לראיונות קלינטון ל-BBC ולקול אמריקה

איראן הגיבה בחריפות לראיונות, שהעניקה בשבוע שעבר מזכירת המדינה האמריקאית, הילרי קלינטון, לשירות ה-BBC ולקול אמריקה המשודרים בשפה הפרסית לאזרחי איראן. בראיונות אלה הודיעה קלינטון, כי בכוונת ארצות-הברית להקים בקרוב באמצעות האינטרנט "שגרירות וירטואלית" בטהראן, שתקיים קשרים עם אזרחי איראן, והדגישה את רצונה של ארצות-הברית לקיים דיאלוג שוטף עם העם האיראני ולתמוך בשאיפות החירות שלו לנוכח מאמצי הדיכוי מצד המשטר.

דובר משרד החוץ, ראמין מהמנפרסת, הגיב בחריפות לדברי קלינטון וציין, כי הם משקפים את חוסר הבנתה של ארצות-הברית ביחס לאיראן. הוא קרא לממשל האמריקאי לחדול מהתערבותו בענייניהן הפנימיים של מדינות אחרות בשעה שהוא מדכא את אזרחי ארצות-הברית. יו"ר המג'לס, עלי לאריג'אני, תקף אף הוא את הצהרות קלינטון ואמר, כי אם ארצות-הברית מעוניינת להקים שגרירויות וירטואליות, הגיעה השעה שהנשיא אובמה ימנה גם מזכירת מדינה וירטואלית.

גם העיתונות האיראנית הגיבה בחריפות לדברי קלינטון. היומון כיהאן תהה, כיצד מבקשת ארצות-הברית לסייע לאזרחי איראן בשעה שהיא אינה מצליחה לפתור את המשבר הפנימי החרף הפוקד את אזרחיה ולאחר שלא הייתה מסוגלת להציל את רודני מדינות ערב, ששלטונם הופל בחודשים האחרונים. היומון ג'ואן טען, שהאסטרטגיה בה נוקטת ארצות-הברית כלפי איראן אינה נובעת מרצון מנהיגיה לסייע לאזרחי איראן כי אם מהכרתם בחוסר היכולת לרסן את הצלחותיה של איראן בזירה הפנימית והאזורית.

החלה הקרנתו המסחרית של הסרט האנטישמי "צייד יום השבת"

קרוב לשנתיים לאחר הקרנתו הראשונה במסגרת פסטיבל הסרטים הבינלאומי פג'ר, שנערך בטהראן בראשית 2010, החלה לאחרונה הקרנתו המסחרית של סרט הקולנוע "צייד יום השבת". הסרט מעורר עניין רב בתקשורת השמרנית והוגדר על-ידי סוכנות הידיעות "פארס" כ"אחת היצירות האסטרטגיות של הקולנוע האיראני". הסרט התקבל, לטענת סוכנות הידיעות, באהדה רבה בקרב סטודנטים, שצפו בו באוניברסיטאות בהן הוקרן.

הסרט, שעלילתו מתרחשת בישראל, עוסק בנער בשם בנימין העובר התעללות נפשית ושטיפת מוח על-ידי סבו המשמש כ"רב ציוני" במטרה להפכו לרוצח חסר רחמים וצמא-דם, שיהיה מוכן לשפוך את דמם של פלסטינים וחפים מפשע לשם מימוש יעדי הציונות.

בעקבות תחילת הקרנתו המסחרית של הסרט מתח נציג הקהילה היהודית במג'לס, סיאמכ מורה-צדק, ביקורת חריפה כנגד יוצריו וטען, כי הם אינם עושים אבחנה בין ציונות ליהדות. בראיון לסוכנות הידיעות איסנא אמר חבר המג'לס היהודי, כי גם מכונן המהפכה האסלאמית, איתאללה ח'מיני, הדגיש מספר פעמים, כי הציונות הפוליטית והיהדות הן שני דברים שונים לחלוטין שיש להבחין ביניהם. בימאי הסרט, פרויז שיח' טאדי, דחה ביקורת זו וטען, כי הסרט דווקא משרת את טובת היהודים, כיוון שהוא מציג את איש הדת הציוני כמי שמסלף את היהדות לטובת האינטרסים של "המשטר הציוני".

לא רק אתרי אינטרנט: האם שלטונות איראן החלו לסנן גם תוכן מסרונים בטלפונים סלולאריים?

סוכנות הידיעות איסנא דיווחה השבוע, כי שלטונות איראן אינם מסתפקים עוד בסינון אתרי אינטרנט והחלו לאחרונה לסנן גם תכני מסרונים הנשלחים באמצעות טלפונים סלולאריים. על-פי דיווח זה מנעו, בין היתר, חברות סלולאריות שליחת מסרונים שנחשדו כבעלי אופי פוליטי מאחר שכללו מילים, כגון: חבר מג'לס, דיון ומושל מחוז. סוכנות הידיעות הטילה ספק בדברי שר התקשורת, שטען, כי הבעיה בשליחת מסרונים נובעת מתקלות טכניות בחלק ממכשירי הטלפון הסלולארי או במערכת שליחת המסרונים.

במקביל עדכן השבוע בכיר במשרד ההכוונה האסלאמית, כי תכניהם של 1,000 אתרי אינטרנט נבדקים מדי יום על-ידי המשרד ובמקרים בהם עולה חשד, כי הם כוללים תכנים האסורים על-פי החוק, נשלח דיווח לוועדה לקביעת קריטריונים לסינון אתרים והיא שמחליטה האם לסנן את האתר או לשלוח התראה למפעיליו.

המג'לס נגד הממשלה: התחדשה היוזמה לזמן את הנשיא לשימוע; נדחתה ההצעה להדיח את שר הכלכלה

השבוע התחדשה היוזמה לזמן בצעד חריג ביותר את הנשיא אחמדינז'אד לשימוע בפני חברי המג'לס, יוזמה שעשויה להסתיים אף בהדחת הנשיא מתפקידו. יוזמה זו הועלתה לפני מספר חודשים אך הוסרה מסדר היום של המג'לס לאחר שכמה חברי מג'לס, שהיו חתומים עליה, החליטו להסיר את חתימתם. בהתאם לסעיף 88 בחוקה האיראנית יכול המג'לס לזמן את הנשיא לשימוע בתמיכת רבע מחברי המג'לס לפחות.

ההצעה לזמן את הנשיא הוגשה בראשית השבוע לסגן יו"ר המג'לס, מחמד-רזא באהנר (Mohammad-Reza Bahonar), כשהיא חתומה על-ידי 74 חברי מג'לס (אילנ"א, 30 אוקטובר). כעת צפויה ההצעה לעבור לדיון באחת מועדות המג'לס בהשתתפות נציג הנשיא, שידרש לספק הסברים לחברי המג'לס. במקרה שחברי המג'לס לא ישתכנעו מהסבריו, יהיה הנשיא חייב להתייצב לשימוע בתוך חודש ימים. בכוונת המג'לס להציג בפני אחמדינז'אד שאלות בנושאים שונים הקשורים לתפקודו בחודשים האחרונים, ובהם: החלטתו לפטר את שר

המודיעין, חידר מצלחי (Heydar Moslehi), שבוטלה לבסוף בעקבות התנגדות המנהיג העליון; המשך תמיכתו בראש לשכתו מעורר המחלוקת, רחים משא'י; התעלמותו מהחלטות המג'לס; וכישלונותיה הכלכליים של ממשלתו.

מתוך: רוז אונליין, 30 אוקטובר

בעקבות חידוש היוזמה לזמן את הנשיא לשימוע הסיר חבר המג'לס, עלי מטהרי (Ali Motahari), ממבקרו החריפים של הנשיא במחנה השמרני, את התפטרותו מהמג'לס. מטהרי הגיש לאחרונה את מכתב התפטרותו ליו"ר המג'לס במחאה על השעיית היוזמה לזמן את הנשיא לשימוע. הוא אף שלח מכתב בעניין זה למנהיג העליון, עלי ח'אמנהאי, שהסתייג על-פי חלק מהדיווחים בתקשורת האיראנית מהיוזמה.

בתוך כך דחה השבוע המג'לס את ההצעה להדיח את שר הכלכלה, שמס אל-דין חסיני (Shamseddin Hosseini), מתפקידו בגין מעורבותו בפרשת המעילה הגדולה, שנחשפה לפני כחודשיים במערכת הבנקאית האיראנית. יוזמי ההצעה טענו, כי חסיני לא מימש את סמכויותיו החוקיות ביחס לבנקים ולמוסדות הכספיים שהיו מעורבים בפרשת המעילה, מינה אנשים בלתי ראויים למשרות חשובות במוסדות אלה וכשל בפיקוח על המערכת הבנקאית חרף אזהרות שקיבל ממנגנוני הפיקוח השונים (פארס, 31 אוקטובר).

יו"ר המג'לס ושר הכלכלה במהלך דיון ההדחה במג'לס

בתום דיון בהשתתפות הנשיא הצביעו 141 חברי מג'לס, ובהם גם יו"ר המג'לס, עלי לאריג'אני, נגד ההצעה; 93 חברי מג'לס הצביעו בעדה ו-10 חברי מג'לס נמנעו. לאריג'אני, שהתנגד באופן מפתיע להדחת השר, אמר במהלך הדיון, כי אף על-פי שנתגלו כשלים בהתנהלות משרד הכלכלה בפרשת המעילה, הרי שהוא סבור, שתפקודו של שר הכלכלה הוא מוצלח ולפיכך אינו מוצא לנכון לתמוך בהדחתו (פארס, 1 נובמבר).

ערב ההצבעה טענו מבקרי הממשלה, כי הנשיא ומקורביו הפעילו לחצים כבדים על חברי המג'לס בניסיון לשכנעם לסגת מהיוזמה להדיח את השר. האתר "בולטן ניוז" (Bultan News) המזוהה עם הממשלה מתח ביקורת על הכוונה להדיח את השר ושיבח את התנהלותו, שהובילה להישגים כלכליים משמעותיים, ובהם: מימוש הרפורמה במדיניות הסובסידיות, יציבות בבורסה בתנאי משבר בשווקי העולם, צפי לגידול בצמיחה הכלכלית בשנת 2012 וירידה בשיעור האינפלציה. האתר הזהיר, כי הדחת השר תוביל לבלימת מגמת השיפור הכלכלי, שהוביל השר, ולפגיעה ביציבות במשק (בולטן ניוז, 31 אוקטובר).

למחרת ההצבעה במג'לס פרסם תהראן אמרוז, המזוהה עם ראש עיריית טהראן, מחמד-באקר קאליבאף (Mohammad-Baqer Qalibaf), מאמר מערכת תחת הכותרת: "הציפיה מהמג'לס היתה שונה". אילו היה המג'לס מדיח את שר הכלכלה, נכתב במאמר, הוא היה מבטא בכך את נחישותו להיאבק בהפרות החוק, משקם את אמון הציבור בשלטון ומעביר מסר ברור לפיו הבכירים במשטר האיראני נמצאים תחת זכוכית מגדלת, חייבים לתת דין וחשבון על התנהלותם וכאשר הם מזניחים את עבודתם, הם נענשים על כך. למרבה הצער, טען היומון, ציפיה זו לא התממשה (תהראן אמרוז, 2 נובמבר).

ועדת המג'לס מאשימה בכירים במשרד הכלכלה ובבנק המרכזי באחריות לפרשת מעילת הענק

ועדת סעיף 90 במג'לס, האחראית לביקורת רשויות המדינה השונות, הגישה השבוע למליאת המג'לס דוח המפרט את ממצאיה בנוגע לפרשת המעילה הגדולה, שנחשפה לפני כחודשיים במערכת הבנקאית. במסגרת מעילה זו הנחשבת לגדולה ביותר בתולדות הבנקאות האיראנית נגנבו קרוב ל-3 מיליארד דולרים בהם נעשה שימוש לרכישת נכסים ממשלתיים. מאחורי הפרשה ניצב אמיר מנצור-אריא ח'סרווי (Amir Mansoor-Arya Khosravi), איש עסקים שניצל את קשריו עם בכירי בנק צאדראת (Saderat) על מנת להשתלט במרמה על אגרות חוב ממשלתיות ולמכור אותן לאחר מכן לבנקים פרטיים. הפרשה נוצלה על-ידי מבקרי הממשלה על מנת להאשימה בחוסר פיקוח ראוי על המערכת הבנקאית, שאיפשרה, לטענתם, את המעילה שנמשכה לאורך מספר שנים.

דוח ועדת המג'לס מפרט כשלים חמורים בהתנהלותם של משרד הכלכלה והבנק המרכזי בפרשה. בין היתר נטען בדוח, כי הבנק המרכזי איפשר לקבוצת אריא, שבבעלות איש העסקים מנצור-אריא ח'סרווי להמשיך בפעילותה הכלכלית המפוקפקת מול בנקים שונים גם לאחר שהצטברו חשדות בנוגע לפעילות זו.

גם משרד הכלכלה לא נקט, לטענת מחברי הדוח, בצעדים מספקים על מנת למנוע את המשך פעילות הקבוצה לאחר שהצטבר מידע, שהטיל ספק בחוקיותה. כמו כן לא מימש המשרד את אחריותו החוקית לפקח על פעילות הבנקים, שפעלו מול קבוצת אריא, ולא פיקח כנדרש על חברי הנהלותיהם. עוד נטען בדוח, כי שר הכלכלה לא נקט בצעדים הדרושים לטפל בהפרות החוק מצד הבנקים המעורבים בפרשה, גם לאחר שקיבל דיווחים בעניין זה. עוד טענו מחברי הדוח, כי סגן נגיד הבנק המרכזי קיים מספר ישיבות בהשתתפות ראש לשכת הנשיא, רחים משא'י (Rahim Masha'i), ומנהלי בנקים שהיו מעורבים בפרשת המעילה. מידע זה עשוי לחזק את טענות מבקרי הממשלה, לפיהן היו משא'י ו"הזרם הסוטה" (כינוי לזרם הפוליטי המזוהה עם תומכי הנשיא וראש לשכתו) מעורבים במעילה במסגרת ניסיונותיהם לנצל משאבים כלכליים לאומיים לקידום האינטרסים הפוליטיים שלהם.

בפרק המסקנות המליצה ועדת סעיף 90 לנקוט בצעדים משמעותיים נגד המעורבים בפרשה, ובכללם שר הכלכלה וסגן נגיד הבנק המרכזי. בתום ישיבת המג'לס, שדנה בעיקרי הדוח, החליטו חברי המג'לס ברוב קולות להעבירו להמשך טיפול ברשות השופטת (אילנ"א, 30 אוקטובר).

בעקבות פרסום הדוח שבו מבקרי הממשלה ודרשו לנקוט בצעדים חריפים נגד פקידי ממשלה בכירים שהיו מעורבים, לטענתם, בפרשה. היומון ג'מהורי-אסלאמי (Jomhuri-ye Eslami) טען במאמר מערכת שפרסם, כי אין די בפרסום דוח הוועדה. היומון הביע הערכתו למג'לס על חשיפת הכשלים במערכת הכלכלית האיראנית. הוא הוסיף, עם זאת, כי יש צורך לטפל בכשלים שנחשפו, לחשוף את שמות הפקידים הבכירים במשרדי הממשלה ובבנק המרכזי, שהיו אחראים לכשלים אלה, ולנקוט נגדם בצעדים משפטיים על מנת לחזק את אמון הציבור במערכת השלטונית ולהוכיח, כי השלטונות נחושים לפעול ביעילות כנגד תופעת השחיתות (ג'מהורי-אסלאמי, 31 אוקטובר).

בשבוע האחרון חלה התפתחות נוספת בפרשת המעילה כאשר יו"ר ועדת המג'לס לביטחון לאומי ולמדיניות חוץ, עלא' אל-דין ברוג'רדי (Alaeddin Boroujerdi), נעצר למשך 24 שעות בחשד למעורבות בפרשה. ברוג'רדי עצמו הכחיש כל קשר שלו או של משפחתו לפרשה. דובר ועדת המג'לס למדיניות חוץ ולביטחון לאומי, כאט'ם ג'לאלי (Kazem Jalali), מסר במסיבת עיתונאים, כי ברוג'רדי סיפק לחברי הוועדה הסברים בנוגע למהות קשריו עם קבוצת "אריא", שנועדו לדבריו לקדם פרויקטים כלכליים במחוז הבחירה שלו, וכי רוב חברי הוועדה השתכנעו, כי קשרים אלה התקיימו במסגרת החוק (פארס, 30 אוקטובר).

איראן מגיבה בחריפות לראיונות קלינטון ל-BBC ול"קול אמריקה"

איראן הגיבה בחריפות לראיונות, שהעניקה בשבוע שעבר מזכירת המדינה האמריקאית, הילרי קלינטון, לשירות ה-BBC ול"קול אמריקה" המשודרים בשפה הפרסית לאזרחי איראן.

בראיונות אלה הודיעה קלינטון, כי בכוונת ארצות-הברית להקים בקרוב באמצעות האינטרנט "שגרירות וירטואלית" בטהראן, שתקיים קשרים עם אזרחי איראן. היא הדגישה את רצונה של ארצות-הברית לקיים דיאלוג שוטף עם העם האיראני ואת תמיכתה בשאיפות החירות של אזרחי איראן לנוכח מאמצי הדיכוי מצד המשטר. קלינטון ציינה, כי הממשל האמריקאי נמנע מהגשת סיוע ישיר לאופוזיציה הרפורמיסטית במהלך מהומות קיץ 2009 מחשש, שסיוע כזה עלול לסכן את מעמדה של האופוזיציה. היא הדגישה, עם זאת, כי ארצות-הברית משקיעה מאמצים ניכרים לספק לאזרחי איראן כלים, שיסייעו להם להתמודד עם ניסיונות המשטר להטיל מגבלות על האינטרנט ועל חופש הביטוי.

שגרירות וירטואלית בטהראן: "הוי, אמאם [ח'מיני], איך אוכל לטפס כעת על חומת השגרירות הוירטואלית?", מתוך: www.khodnevis.org, 29 אוקטובר

דובר משרד החוץ, ראמין מהמנפרסט (Ramin Mehmanparast), הגדיר את הצהרותיה של קלינטון כ"בלתי יאמנו" וטען, כי הן משקפות את חוסר הבנתה המוחלט של ארצות-הברית ביחס לאיראן. הוא קרא לממשל האמריקאי לחדול מהתערבותו בענייניהן הפנימיים של מדינות אחרות בשעה שהוא עצמו עוסק בדיכוי אזרחי ארצות-הברית. הצהרותיה של מזכירת המדינה מבטאות, לטענת מהמנפרסט, את הבלבול הקיים במדיניות החוץ האמריקאית, במיוחד ביחס למדינה חזקה ועצמאית כמו איראן (אילנ"א, 29 אוקטובר).

גם יו"ר המג'לס, עלי לאריג'אני, תקף בחריפות את הצהרותיה של מזכירת המדינה האמריקאית ואמר, כי נראה, שהיא מבלבלת בין דיפלומטיה ל"משחק ילדים". הוא ציין, כי אין להתייחס להצהרותיה ברצינות רבה מדי וכי אם ארצות-הברית מעוניינת להקים שגרירויות וירטואליות, הגיעה השעה שהנשיא אובמה ימנה גם מזכירת מדינה וירטואלית על מנת לפתור את בעיותיו (פארס, 30 אוקטובר).

העיתונות השמרנית הגיבה, אף היא, בחריפות לראיונותיה של קלינטון לאמצעי התקשורת המערביים בשפה הפרסית. היומון כיהאן תהה במאמר מערכת שפרסם, כיצד מבקשת ארצות-הברית לסייע לאזרחי איראן בשעה שאין היא מצליחה לרפא את המשברים הפנימיים החריפים

הניצבים בפני אזרחיה ולא הייתה מסוגלת להציל את השליטים העריצים, ששלטונם קרס במדינות ערב בחודשים האחרונים (כיהאן, 31 אוקטובר).

היומון ג'ואן טען, כי דבריה של קלינטון מוכיחים, כי על אף מאמציה של ארצות-הברית, מנהיגיה כה שנזאים בקרב אזרחי איראן, שמנהיגי האופוזיציה הרפורמיסטית ביקשו מהם להסתיר את קשריהם עימם במהלך מהומות 2009. עוד גרס היומון, כי בעוד שמנהיגי ארצות-הברית טוענים, שמדיניותם כלפי איראן נובעת מרצונם לתמוך בעם האיראני, הרי שהסיבה האמיתית לאסטרטגיה בה נוקטת ארצות-הברית כלפי איראן היא הכרתה בחוסר יכולתה לרסן את הצלחות איראן בתחומים השונים, ובהם: גרעין, תעשייה והפצת התחיה האסלאמית באיזור (ג'ואן, 30 אוקטובר).

החלה הקרנתו המסחרית של הסרט האנטישמי "צייד יום השבת"

קרוב לשנתיים לאחר הקרנתו הראשונה במסגרת פסטיבל הסרטים הבינלאומי "פג'ר", שנערך בטהראן בראשית 2010, החלה לאחרונה הקרנתו המסחרית של סרט הקולנוע "צייד יום השבת" (Shekarchi-ye Shanbeh). הסרט בבימויו של פרויז שיח' טאדי (Parviz Sheikh Tadi) מוצג בימים אלה במספר בתי קולנוע ובאוניברסיטאות ברחבי איראן והוא מעורר עניין רב בתקשורת השמרנית. סוכנות הידיעות פארס הגדירה אותו בשבוע שעבר כ"אחת היצירות האסטרטגיות של הקולנוע האיראני" החושפת את עומק המחשבה ואת מטרותיה של "האסכולה הציונית האנטי-אנושית" (פארס, 24 אוקטובר).

הסרט, שעלילתו מתרחשת בישראל, עוסק בנער בשם בנימין העובר התעללות נפשית ושטיפת מוח על-ידי סבו המשמש כ"רב ציוני" במטרה להפכו לרוצח חסר רחמים וצמא-דם, שיהיה מוכן לשפוך את דמם של פלסטינים וחפים מפשע לשם מימוש יעדי הציונות. בנימין מופרד מאמו על מנת להכשירו מבחינה רגשית לאימוץ האידיאולוגיה הציונית. בתחילה מגלה בנימין התנגדות, אך בהדרגה הוא נכנע ומאמץ את התפישות היהודיות הקיצוניות.

הרב הציוני, שאת תפקידו ממלא השחקן עלי נציריאן (Ali Nassirian), מוצג כסדיסט, כרמאי וכגזען דתי שמצליח להפוך את הנער לרובוט צמא-דם בשירות הציונות. הסרט, שצולם ברובו בלבנון, מציג את הרבנים הציוניים כמי ששולטים במוסדות המדינה בישראל וכמושחתים מבחינה כספית ומוסרית.

בעקבות תחילת הקרנתו המסחרית של הסרט מתח נציג הקהילה היהודית במג'לס, סיאמק מורה-צדק (Siamak Mereh Sedq), ביקורת חריפה כנגד יוצריו וטען, כי הם אינם מבחינים בין ציונות ליהדות. בראיון לסוכנות הידיעות איסנא אמר חבר המג'לס היהודי, כי גם מכונן המהפכה האסלאמית, איתאללה ח'מיני, הדגיש מספר פעמים, כי הציונות הפוליטית והיהדות הן שני דברים שונים לחלוטין שיש להבחין ביניהם. אבחנה זו אינה ניכרת, לדבריו, בסרט החדש. מורה-צדק ציין, כי הסרט גם אינו מציג בצורה מספקת את התנגדות העם הפלסטיני ומתאר את הפלסטינים כמי שנכנעים באופן מוחלט ל"פושעים הציונים". הסרט מתעלם, לדבריו, ממעורבות הצבא הישראלי, "המוסד" ויתר הגופים הציוניים בפשעים כנגד העם הפלסטיני והצופה בסרט עלול לחשוב, שאיש דת יהודי הוא שאחראי לכל הפשעים הללו. נציג היהודים במג'לס הסתייג גם מקדימון הסרט המשודר בימים אלה בטלוויזיה האיראנית ואינו מבחין, לטענתו, בין יהודים לציונים. אסור שביקורת כלפי היהדות ואנשי הדת היהודים תבוא במקום ביקורת כלפי הציונות, אמר חבר המג'לס היהודי (איסנ"א, 26 אוקטובר).

בימאי הסרט, פרויז שיח' טאדי, דחה את הביקורת לפיה הסרט אינו מבחין בין יהדות לציונות. בראיון לסוכנות הידיעות "פארס" אמר שיח' טאדי, כי הסרט דווקא משרת את טובת היהודים, כיוון שהוא מציג את איש הדת הציוני כמי שמסלף את היהדות לטובת האינטרסים של "המשטר הציוני". היהודים הציונים מעוותים, לדבריו, את דתם בדומה לטאלבאן הסונים ומנצלים לרעה את מקורות ההלכה היהודים לשם מימוש יעדי הציונות.

הבימאי הוסיף, כי הסרט מציג רק חלק קטן מפשעי הציונים וכי קדם לו תחקיר מעמיק ורציני, שנמשך 12 שנים וכלל איסוף מידע בנוגע לציונות, עיון במקורות ההלכה היהודית, שיחות עם "מומחים" ונסיעה בת מספר חודשים ללבנון (פארס, 25 אוקטובר).

סוכנות פארס דיווחה בשבוע שעבר, כי הסרט התקבל באהדה רבה בקרב סטודנטים, שצפו בו במספר אוניברסיטאות בהן הוא הוקרן. עורך הירחון לענייני קולנוע, סינמא רסאנה (Cinema Resane), שיבח את הסרט ואמר, כי יש לו חשיבות רבה בהצגת פשעי הציונים כנגד המוסלמים. חשיפת פשעים אלה תאפשר, לדבריו, להשפיע על העולם המוסלמי ואף להסיר בעתיד את "המשטר הציוני" מעל מפת העולם (פארס, 25 אוקטובר).

בביקורת סרטים שפרסם האתר "אלף" הובעה, לעומת זאת, הסתייגות מפירוט היתר של פשעי הציונות. כמעט מחצית הסרט מציגה את האלימות הקשה בה נוקטים הציונים כלפי הפלסטינים, נכתב בביקורת, ואופן הצגה זה עלול לעורר הלם קשה בקרב הצופים ולגרום להם לחשוב שמדובר בהפרזה. מי שאינו מכיר את המקורות ההלכתיים היהודים ואינו בקי בהיסטוריה הציונית עלול לפקפק באמינות הסרט בשעה שפשעי הציונים רבים אף יותר מאלה המוצגים בו (אלף, 27 אוקטובר).

המאבק בציונות ובישראל תופס בשנים האחרונות מקום מרכזי גם בהפקות טלוויזיוניות עלילתיות ודוקומנטאריות. בשנת 2007 שודרה ברשות השידור האיראנית הסדרה הטלוויזיונית "סיבוב באפס מעלות", שתיארה את הציונים כמשתפי פעולה עם הנאצים על רקע תיאור סיפור אהבתם של בחור איראני ובחורה יהודיה צרפתייה. בחודשים מאי-יוני 2008 שודרה בערוץ החדשות של רשות השידור הסדרה הדוקומנטארית "סודות ארמגדון", שהתבססה במידה רבה על "הפרוטוקולים של זקני ציון" לביסוס הטענה בדבר מזימות הציונות העולמית להשתלט על העולם, ובכלל זאת על איראן. במרץ 2009 שידרה הטלוויזיה האיראנית את הסדרה "גלעד" שעסקה בקורותיו של "בן-חור בן-גוריון", סוחר יהודי צעיר שהיגר לאיראן בראשית שנות השישים. הסדרה נועדה, לטענת יוצריה, להדגיש את האבחנה, שעושה כביכול איראן בין הציונים לבין היהודים.

לא רק אתרי אינטרנט: האם שלטונות איראן החלו לסנן גם תוכן מסרונים בטלפונים סלולאריים?

סוכנות הידיעות איסנא דיווחה השבוע, כי שלטונות איראן אינם מסתפקים עוד בסינון אתרי אינטרנט והחלו לסנן לאחרונה גם תכני מסרונים הנשלחים באמצעות טלפונים סלולאריים. על-פי דיווח זה מנעו, בין היתר, חברות סלולאריות שליחת מסרונים שנחשדו כבעלי אופי פוליטי מאחר שכללו את המילים: "חבר מג'לס" ו"מושל מחוז".

חבר המג'לס עלי-אכבר אוליא (Ali-Akbar Olia), הצהיר בעניין זה, כי מילים מסוימות הנכללות במסרונים, כגון: דיון (ג'לסה, Jaleseh), מונעות את שליחתם. הוא ציין, כי העלה את הנושא בפני שר התקשורת, שטען, כי אינו קשור לעניין וכי ייתכן שהבעיות בשליחת המסרונים נובעות מתקלות טכניות בחלק ממכשירי הטלפון הסלולארי, שאינם תומכים בהעברת מסרונים בפרסית, או מתקלה אחרת במערכת שליחת המסרונים. סוכנות הידיעות הטילה ספק בהסברי השר לנוכח העובדה, שהבעיה בשליחת המסרונים מופיעה רק ביחס למסרונים מסוימים (איסנ"א, 30 אוקטובר).

שימוש במסרונים באיראן נפוץ גם לצרכים פוליטיים. במערכות הבחירות האחרונות התרחב השימוש במסרונים עד כדי כך, שחברת התקשורת הונחתה על-ידי השלטונות לחסום את האפשרות לשלוח מסרונים לטלפונים סלולאריים באמצעות האינטרנט במהלך ימי תעמולת הבחירות על מנת למנוע שליחת הודעות פוליטיות למספר רב של מנויים במקביל. גם במהלך המהומות, שפרצו בעקבות הבחירות האחרונות לנשיאות, הטילו שלטונות איראן מגבלות קשות על שליחת מסרונים ובמשך מספר ימים אף חסמו לחלוטין את האפשרות להעביר מסרונים.

בתוך כך הצהיר השבוע בכיר במשרד ההכוונה האסלאמית, כי המשרד אינו אחראי לסינון אתרי האינטרנט. ראש המטה לאתרי אינטרנט ולסוכנויות ידיעות בלתי-ממשלתיות במשרד ההכוונה אמר בראיון לסוכנות הידיעות פארס, כי האחריות לסינון אתרים נמצאת בידי הועדה לקביעת קריטריונים לסינון אתרים. הוא ציין, כי תכניהם של 1,000 אתרי אינטרנט נבדקים מדי יום על-ידי

משרד ההכוונה האסלאמית ובמקרים בהם עולה חשד, כי הם כוללים תכנים האסורים על-פי החוק, נשלח דיווח לוועדה לקביעת קריטריונים והיא זו שמחליטה האם לסנן את האתר או לשלוח התראה למפעיליו (פארס, 30 אוקטובר).

הוועדה לקביעת קריטריונים הוקמה בשנה שעברה בהתאם לחוק עבירות מחשב ובראשה עומד התובע הכללי. בוועדה חברים נציגי משרדי החינוך, התקשורת, המודיעין, המשפטים, המדעים, ההכוונה האסלאמית, ראש ארגון ההסברה האסלאמית, ראש רשות השידור, נציג כוחות ביטחון הפנים, מומחה לטכנולוגית מידע ונציג מטעם המג'לס והיא מסננת אתרי אינטרנט בהתאם לחמישה קריטריונים מרכזיים: פרסום תכנים הפוגעים במוסר הציבורי המוסר הציבורי, תכנים הפוגעים בקדשי האסלאם, תכנים הפוגעים בביטחון ובסדר הציבורי, תכנים הפוגעים ברשויות המדינה ובמוסדות ממשלתיים וציבוריים ותכנים המעודדים ביצוע פשעי מחשב.

תמונות השבוע: שיטפונות בטהראן בעקבות גשמי סתיו כבדים

